

**LISINSKI
SUBOTOM**

**UVJEK
LISINSKI**

NEPROCENJIV DOŽIVLJAJ!

KONCERTINA DVORANA CONCERT HALL

LISINSKI

NEPROCENJIV DOŽIVLJAJ INVALUABLE EXPERIENCE

Fotograf: Nohely Oliveros

ORQUESTA SINFÓNICA JUVENIL DE CARACAS

SIMFONIJSKI ORKESTAR MLADIH IZ CARACASA

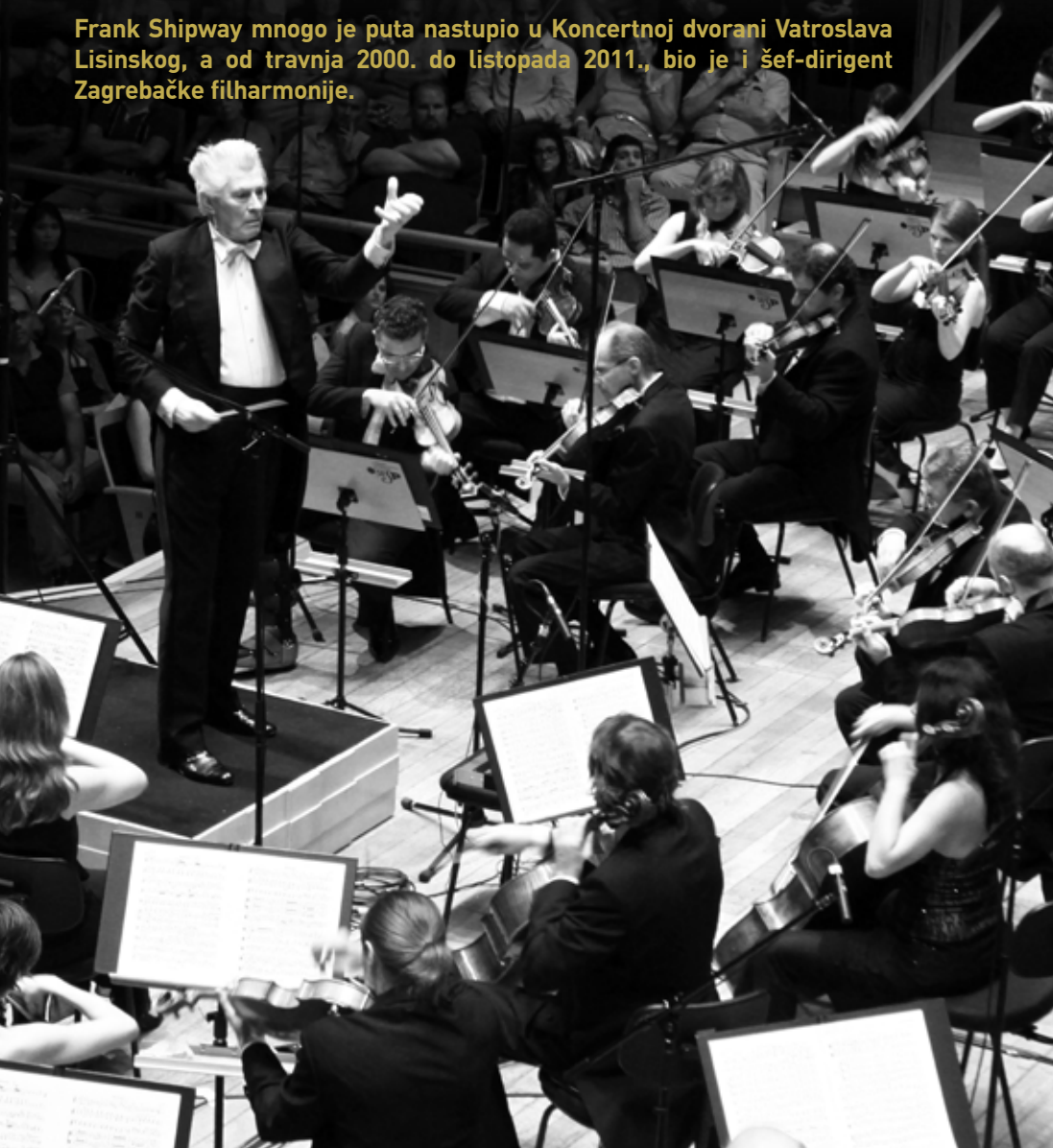
DIETRICH PAREDES DIRIGENT

Subota, 8. studenoga 2014., u 19 i 30 sati

KONCERT U SPOMEN NA MAESTRA FRANKA SHIPWAYA (1935.-2014.)

Tijekom svoje bogate dirigentske karijere maestro Frank Shipway podupirao je ideju glazbeno-obrazovnog programa *El Sistema*, a mladim dirigentima i utemeljiteljima njihovih orkestara nesebično je prenosio svoje veliko znanje i iskustvo.

Frank Shipway mnogo je puta nastupio u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog, a od travnja 2000. do listopada 2011., bio je i šef-dirigent Zagrebačke filharmonije.

Program se održava pod visokim pokroviteljstvom predsjednika
Republike Hrvatske prof. dr. sc. Ive Josipovića

EL SISTEMA U LISINSKOM

Subota, 8. studenoga 2014.

PREDVORJE VELIKE DVORANE
11 sati

TISKOVNA KONFERENCIJA

PREDVORJE VELIKE DVORANE
12 sati

OTVORENJE IZLOŽBE FOTOGRAFIJA
Venezuelsko čudo – *El Sistema* i snaga glazbe

MALA DVORANA
13 sati

PROJEKCIJA DOKUMENTARNOG FILMA
Tocar y Luchar (Svirati i boriti se)

VELIKA DVORANA
14 i 30 sati

RADIONICA ZA PROFESORE GLAZBE
(El Sistema Hrvatska)

VELIKA DVORANA
17 sati

JAVNI GENERALNI POKUS
(El Sistema Hrvatska)
Simfonijski orkestar mladih iz Caracasa

VELIKA DVORANA
19 i 30 sati

KONCERT
SIMFONIJSKI ORKESTAR MLADIH IZ CARACASA
Dietrich Paredes, dirigent
Polaznici glazbeno-obrazovnog programa *El Sistema* Hrvatska

EL SISTEMA U LISINSKOM

Imajući na umu važnost obrazovanja mladih, Koncertna dvorana Vatroslava Lisinskog i udruga *SO-DO* odlučile su bogatim programom predstaviti hrvatskoj javnosti glasoviti glazbeno-obrazovni program *El Sistema*. Program je 1975. godine pokrenuo ekonomist, političar, glazbenik i vizionar dr. José Antonio Abreu pod sloganom „socijalna akcija za glazbu”. *El Sistema* je program društvenog razvoja djece i mladih koji se koristi glazbom kao sredstvom društvene promjene. Intenzivnim druženjem, u zajedničkom glazbenom stvaranju djeca stječu samopouzdanje i samopoštovanje te od rane dobi usvajaju najviše društvene vrijednosti. *El Sistema* djeluje u mnogobrojnim zemljama, a odnedavno, zahvaljujući udruzi *SO-DO*, i u Hrvatskoj. Središnji događaj zagrebačkog programa bit će nastup Simfonijskog orkestra mladih iz Caracasa, jednoga od najpoznatijih orkestrara venezuelskog programa *El Sistema* kojemu će se posebno za ovu prigodu u jednom dijelu pridružiti hrvatski *El Sistema* orkestar te će na taj način i hrvatska inačica programa biti službeno predstavljena javnosti.

IZLOŽBA FOTOGRAFIJA VENEZUELSKO ČUDO – EL SISTEMA I SNAGA GLAZBE

Državne glazbene škole u Venezueli njeguju glazbene talente od najranije dobi. Sva djeca, neovisno o životnim okolnostima, imaju priliku svirati neki instrument ili pjevati u zboru. Zahvaljujući programu *El Sistema*, glazba postaje dijelom njihovih mladih života – postaje egzistencijalna potreba. Njihovim se obiteljima daje nada u budućnost lišenu nasilja i droga. Danas stotine tisuća djece u glazbenim školama uče prema metodi programa *El Sistema*. Orkestri *El Sistema* cijenjeni su diljem svijeta, a veliki umjetnici poput dirigenta Gustava Dudamela pronose riječ o tom čudu. Fotografiji Oscar B. Castillo, Meridith Kohut i Carlos Javier Orzit otputovali su u Venezuelu i posjetili više orkestrara i glazbenih škola. Pratili su njihove pokuse i rad. Impresivne fotografije svjedoče o senzibilnom i intenzivnom radu te nezadrživoj radosti života s glazbom.

Na ljubaznosti i pomoći u organiziranju izložbe, Koncertna dvorana Vatroslava Lisinskog zahvaljuje tvrtci *Leica Camera AG* i Salzburškoj galeriji *Leica*, fotografima Oscaru B. Castillu (Venezuela/Francuska), Meridith Kohut (Venezuela/SAD), Carlosu Javieru Ortizu (SAD) te Veleposlanstvu Bolivarske Republike Venezuele u Beču.

Carlos Javier Ortiz: La Rinconada, Caracas

Meridith Kohut: Sarria, Caracas

Oscar B. Castillo: San Felipe, Yaracuy

„Glazba mora biti prepoznata kao sredstvo društvenog razvoja u najvišem smislu, jer ona prenosi najviše vrijednosti – solidarnost, sklad, uzajamno suosjećanje. Ima sposobnost ujedinjavanja zajednice i izražavanja najistančanijih osjećaja.“

dr. José Antonio Abreu

PROGRAM

SILVESTRE REVUELTAS:
Simfonijska pjesma *Sensemayá*

ANTONIO ESTÉVEZ:
Simfonijska pjesma *Mediodía en el Llano*

EVENCIO CASTELLANOS:
Simfonijska suita *Santa Cruz de Pacairigua*

CAMILLE SAINT-SAËNS:
Simfonija u c-molu, br. 3, op. 78, *Orguljaška*

Adagio – Allegro moderato – Poco adagio

Allegro moderato – Presto – Maestoso – Allegro

Nakon koncerta s umjetnicima će razgovarati **Mirna Gott**.

U zabavnom programu s plesom i izvlačenjem nagrada za pretplatnike ciklusa *Lisinski subotom* nastupit će **Grupa IXES**.

„Predivan i potpuno novi Simfonijski orkestar mladih iz Caracasa obećava budućnost venezuelskoj glazbi.“

dr. José Antonio Abreu

Simfonijski orkestar mladih iz Caracasa postao je jedan od najvažnijih predstavnika Nacionalnog sustava orkestara djece i mladih, poznatog kao *El Sistema* koji je prije trideset šest godina osnovao dr. José Antonio Abreu. Orkestar ima 175 članova, u dobi od 14 do 22 godine. Sadašnji glazbeni ravnatelj orkestra je Dietrich Paredes, i sam svojevremeno polaznik programa *El Sistema* te učenik maestra dr. José Antonija Abreua. Na repertoaru se, osim zahtjevnih simfonijskih djela i komorne glazbe, nalazi i latinskoamerički program, posebno djela venezuelskih skladatelja. Orkestrom su do sada ravnali venezuelski dirigenti Gustavo Dudamel (sadašnji glazbeni ravnatelj Filharmonije iz Los Angelesa, negdašnji polaznik programa *El Sistema*), Eduardo Marturet, Florian Ebersberg, Eddy Marcano, Rubén Capriles, Edgar Pronio, Ulysses Ascanio, Manuel López, Pablo Castellanos, Rafael Payare te međunarodni dirigenti Isaac Karabtchevsky iz Brazila, Missa Johnouchi iz Japana i Sung Kwak iz Južne Koreje. S orkestrom su nastupali brojni ponajbolji venezuelski solisti, ali i međunarodni, od kojih valja izdvojiti Henninga Troga koji svira rog u Berlinskoj filharmoniji. Nakon suradnje s orkestrom u veljači 2011.

godine, glazbenik je izjavio: „Orkestar mladih iz Caracasa ima velik potencijal. Radio sam s njima i zaista su izvrsni učenici, imaju veliku moć upijanja znanja i siguran sam da ćemo ih uskoro vidjeti na europskoj turneji.“ Godina 2010. bila je vrlo važna za konsolidaciju orkestra, iste godine održali su nezaboravnu koncertnu sezonu, nastupali u glasovitim venezuelskim koncertnim dvoranama sa zahtjevnim repertoarom na kojem su se našla djela Verdija, Čajkovskog, Mozarta, Beethovena, Saint-Saënsa, Mahlera, Chopina... Korejski dirigent Sung Kwak izjavio je: „Impresioniram sam visokom razinom orkestra. Već osamnaest godina dolazim u Venezuelu i svaki je dolazak novo i ugodno iznenađenje; jedno od iznenađenja je Simfonijski orkestar mladih iz Caracasa. Iznenađen sam kako su brzo savladali neke zahtjevne prijelaze. Siguran sam da ćemo orkestar uskoro vidjeti na pozornicama diljem svijeta.“ Orkestar je 2011. godine nastupao na Međunarodnom glazbenom festivalu u Bergenu, održao je uspješne turneje po Japanu, Kini i Koreji, a 2012. godine tijekom europske turneje gostovao je u Lisabonu, Portu, Oslu, Sankt Peterburgu, Ravellu, Pragu, Beču i Bonnu. Na Salzburškom festivalu prvi put su nastupali 2013. godine u rezidencijalnom programu *El Sistema* koji je uključivao više od tisuću mladih glazbenika.

Generalni sponzor orkestra

HILTI FOUNDATION

Glazba je prilika koja nas uvodi u bolji život –
podržavamo talentirane mlade glazbenike kao naš
doprinos održivom razvoju u kulturi i društvu

**UTEMELJITELJ I
DIREKTOR**

José Antonio Abreu

IZVRŠNI DIREKTOR

Eduardo Méndez

**POMOĆNIK IZVRŠNOG
DIREKTORA**

Valdemar Rodríguez

GLAZBENI RAVNATELJ

Dietrich Paredes

GLAVNI DIREKTOR

Maibel Castellanos

PRVE VIOLINE

Andrés Rivas*

Roderick Labrador*

Franklin Bolívar*

Jesús Larez

David Bordoli

Miguel Chacón

Brandon Sulbaran

Miguel Castillo

Franklin Pacheco

Yasmay Márquez

Daniela Peña

Armando Medina

Nicolás Medina

Lina Yamín

Sophia Guahnich

Wolfgang Graterol

Johana Muñoz

Andrés Martínez

Greimer Parra

Emmanuel Barrios

Marlly Palacios

Yeiry Castillo

Veruzka Loureiro

Jesús Muñoz

Paola Nava

Eduardo Pracana

María Elisa Villamizar

Eliseo Mujica

DRUGE VIOLINE

Jesús Uzcátegui

Marialejandra Vásquez

Nelson Mendoza

Fabiola Galvis

Marlen Larez

Kristhian Barbella

Aronig González

Lucila Reyes

Orlando Pérez

Lucía Rodríguez

Robert Ramos

Juny Granado

Katherine Luces

Deborah Delgado

Anabelle Pargana

Emeli Martínez

Dayana Torres

Paula Carmona

José Astudillo

Rafael Dommar

Bany Graterol

Faycela González

Wilmari Torres

Estefanía Tineo

Alfredo Marvez

Wuilly Arteaga

Michel Rosa

VIOLE

Melissa Peraza

Celia Eliaz Mijares

Johan Rondón

Jesús Parra

Edward Machado

Hugo Hung

Nereida Vásquez

Yancris Betancourt

Ismael Infante

Gabriela Mejías

Zulibeth Torres

Christopher Alvaray

Rodrigo Rodríguez

Gabriela Martínez

Kira Riera

Jhon Balza

Wiliam Enrique

Hernández

Jesús Guerrero

Eliezer Rengifo

Carlos Parra

Veronika Jackson

VIOLONČELA

Beideth Briceño

Joanmary Montes

Juan Manuel Trujillo

Marilúz Alcalá

Adriana Hernández

Daniela Navas

Aquilino Camacho

Gisselle Burgos

Johanna Mora

Luis David Rivas

Marilyn Quintero

Eudo Vargas

Vicky Pérez

Yetzabel Ramírez

Virginia Gómez

Marlin Ramos

Laura Laya

Maria Gómez

Fredy Villegas

Orlando López

KONTRABASI

Carlos Rodríguez

Ismer Bolívar

Nathaly Algindi

Erika Perera

Mario García

Luis Ramos

José Velasco

Marian Castro

Leinot Hernández

Rubén Rodríguez

Fernando Caicedo

Erick Martínez

José Lima

Edilyn López

Sinahi Rodríguez

Diana Atay

*Koncertni majstor

FLAUTE

Loidmary Perenguez
Raúl Pimentel
Sabrina Sala
Patricia La Pietra
Christy Camba
Rossmory Rangel
Carmen Delgado

OBOE

Johnneils Francois
Pedro Escudero
Akira Barrios
Katiuska Torres
Siraynat Milano
Gilmar Urbina
Karla Ontiveros

KLARINETI

Karim Somaza
Henry Pérez
Jesús Ramírez
Erick Cordero
Jairo Zambrano
Jorman Parejo
Freyner Remolina
Andrés Nieves

FAGOTI

Rubén Vargas
Desiree Baloa
Josue Osorio
Selene Salgado
Daniela Rodríguez
Juan Navas
Wiliam Jesús Hernández

ROGOVI

Carlos Martínez
Víctor Oviedo
Jorge Gamboa
Jeassell Estrada
Ali González
Walter Mosquera
Lizbeth Pereira

Deicy Restrepo
Daniela Díaz
Karely Torrez
Simón Salcedo
Felix Ceballos
Luis Farfán
Jinger Carrero
Javier Mijares

TRUBE

Josue Omaña
Leyxer Cardoza
José Fabián Tuiran
Carlos Escalona
Antonio D'Addona
Rodolfo Sucre
Danny Escalante
Meyderson Rada
Luis David Melo
Elías Ortega
Daniel Vásquez
Jhon Carrero
José Terán

TROMBONI

Jorge Villalba
Joel Rivas
Morris Rodríguez
Emmanuel Torcatt
Christopher Gutiérrez
Ángel Oliveros
Miguel Cedeño
Jhoan Murillo
Hermmys Mora
Juan Madriz
Edgar López
Héctor Mínguez
Gilberto Pacheco

TUBE

Félix Alvarado
Ramón Brito
Jesús Pérez

UDARALJKE

José Hernández
Claudio Martínez
Rubén Vásquez
Lorena Rodríguez
Evelio Ramírez
José Colina
David Auli
José Guerrero
Alirio Torrealba

HARFE

Jesús Rosales
Douglas Dugarte

INSTRUMENTI S TIPKAMA

Marinés Rodríguez
Laura Silva

ORGULJE

Pablo Castellanos

VODITELJ TURNEJE

Arlette Dávila

KOORDINACIJA

Yanetsis Alemán
Rubenangel Casanova

LOGISTIKA

Cristina Aguilera
Alex Aponte
Maiky Cuevas

INSPICIJENT

Ramón Vega

POSLUŽITELJI ORKESTRA

Dennys Pérez
Mauro Urbina
Wilfredo Rojas
Wilmer Rodríguez
Luis Aquino

Fotograf: Mauricio Villahermosa Salazar

Dietrich Paredes počeo je studij violine 1989. godine. Tijekom studija pohađao je majstorske klase venezuelskih učitelja Ulyssesa Ascanija i Santiaga Garmendije, a usavršavao se i kod međunarodno priznatih glazbenika kao što su Augustin Dumay, Olivier Charlier, Virginie Robilliard, Margaret Pardee, Aaron Rosand, Maurice Hasson, Yossi Zivoni, Daniel Stabrawa, Eugene Fodor te Igor Ojstrah. Na međunarodnom natjecanju djece i mladih solista, održanom u argentinskom gradu Cordobi 1991. godine, osvojio je prvu nagradu. Pobijedio je i na natjecanju violinista *Juan Bautista Plaza* te mu je dodijeljeno odličje *José Félix Ribas* za djelovanje na području

umjetnosti i kulture. Bio je jedna od prvih violina venezuelskog Simfonijskog orkestra *Simón Bolívar* s kojim je nastupao diljem Latinske Amerike, Europe i Japana te koncertni majstor u nekoliko venezuelskih orkestara mladih. Kao gostujući dirigent ravnao je Simfonijskim orkestrom *Simón Bolívar* i regionalnim orkestrima poput Simfonijskog orkestra iz Monagasa, Simfonijskog orkestra *Simón Bolívar* iz Tahire, Simfonijskih orkestara iz Méride i Falcona. Njegovo međunarodno djelovanje uključuje argentinsku turneju s orkestrom *Jóvenes Arcos de Venezuela* na čijem je čelu bio od 2001. do 2004., a bio je i gostujući dirigent meksičkog orkestra *Carlos Chávez* 2005. godine te je ravnao urugvajskim Simfonijskim orkestrom mladih iz Montevidea 2009. godine. Trenutačno obnaša funkciju glazbenog ravnatelja Simfonijskog orkestra mladih iz Caracasa s kojim je 2009./2010. imao vrlo uspješnu koncertnu sezonu, uključujući nastupe u najuglednijim koncertnim dvoranama Venezuele kao što su dvorane *Ríos Reyna* i *Simón Bolívar*. S istim je orkestrom nastupao na Međunarodnom festivalu u Bergenu i Oslu, slijedilo je nekoliko koncerata u Aziji te 2012. godine međunarodna turneja Europom s koncertima u Sankt Peterburgu, Pragu, Gentu i Beču. Glasoviti dirigent Sung Kwak rekao je o svojem kolegi: „Zadivljen sam načinom na koji taj mladi dirigent prenosi prirodu glazbe orkestru. Izvrstan je komunikator, dirigira s dubokim osjećajem strasti i zaista je nevjerojatno ljudsko biće.“

Početak 20. stoljeća Meksiko je iznjedrio dva velika skladatelja – konzervativnijeg, Carlosa Cháveza, čija je tehnika duboko ukorijenjena u zapadnoeuropskoj glazbi, te radikalnijeg, **Silvestrea Revueltasa** (Santiago

Papasquiario, 1899. - Ciudad de México, 1940.), čija se glazba više oslanja na meksičku tradiciju. Bili su bliski prijatelji i obojica su napravili mnogo za promicanje suvremene meksičke glazbe. „Duh Meksika je duboko u meni“, govorio je Silvestre Revueltas, a ta njegova opservacija najbolje objašnjava zašto su njegova djela tako duboko prožeta kulturom domovine. Revueltas je rođen u obitelji umjetnika, posljednjega dana 19. stoljeća. Imao je strastven i tragičan život; umro je od alkoholizma u četrdesetoj godini, na dan premijere svojega baleta *El renacuajo paseador* (*Lutajući punoglavac*). Obrazovao se na Nacionalnom konzervatoriju Ciudad de México kao violinist. Nastavio je obrazovanje u Sjedinjenim Američkim Državama te u Španjolskoj. Na poziv Carlosa Cháveza bio je od 1929. do 1935. pomoćni dirigent Meksičkog nacionalnog simfonijskog orkestra. Počeo je skladati tek s trideset godina, no ubrzo je postao jedan od najznačajnijih meksičkih skladatelja. Većina njegovih djela skladana je za manje ansamble pa je tako i **Sensemayá** 1937. godine izvorno skladana za komorni orkestar, a današnja orkestralna verzija s istaknutim drvenim puhačkim instrumentima i udaraljka napísana je godinu dana poslije. Naziv djela nema značenje; preuzet je od afrokubanskog pjesnika Nicolása Guilléna. Pjesma poziva na ubijanje zmije, govori o poganskim ritualima, čarobnjaštvu, borbi dobra i zla. Simfonijsku pjesmu *Sensemayá* karakterizira intenzivan, pulsirajući ritam, neortodokсни metrički obrazac (veći dio skladbe napisan je u 7/8 ili 7/16), jedinstvena uporaba instrumentalnih kolorita, maestozna orkestracija te sposobnost evociranja drevne majanske civilizacije suvremenom glazbom.

Antonio Estévez (Calabozo, 1916. - Caracas, 1988.), venezuelski glazbenik i skladatelj, stekao je prvo glazbeno obrazovanje u Caracasu od 1923. do 1925. te se nakon kraćeg povratka u rodni grad 1930. vratio u Caracas, gdje je nastavio školovanje studirajući kompoziciju kod Vicente Emilija Sojoa i klarinet kod Miguela Galla. Bio je član Vojnog orkestra iz Caracasa pod vodstvom Pedra Elíasa Gutiérreza te drugi oboist Simfonijskog orkestra Venezuele. Godine 1943. osnovao je Sveučilišni zbor pri Središnjem sveučilištu Venezuele. Ministarstvo obrazovanja 1945. godine dodijelilo mu je stipendiju pa je nastavio studije u Europi i Sjedinjenim Američkim Državama. Estévez je dobitnik uglednih nagrada, kao što je Nacionalna nagrada za glazbu koja mu je dodijeljena 1949. te nagrada *Premio Anual de Sinfónicas*, koju je dobio 1954. godine. Boravio je u Londonu 1961. te u Parizu 1963. godine. Vrativši se u Venezuelu 1971., osnovao je Institut za glazbenu fonologiju koji je vodio do 1979. godine. Nacionalna nagrada za glazbu ponovno mu je uručena 1987., a dodijeljen mu je i počasni doktorat kolumbijskog Sveučilišta iz Los Andesa. Simfonijska pjesma **Mediodía en el Llano** (*Podne u preriji*) nastala je 1942. godine dok je Estévez bio student kompozicije. Naime, njegov profesor

Vicente Emilio Sojo dao mu je zadatak da napiše orkestralnu suitu pa je tako nastala *Suit Llanera* [op. prev. *Prerijska suita*] iz koje je poslije skladatelj izdvojio središnji dio *Mediodía*, pretvorivši ga u simfonijsku pjesmu *Mediodía en el Llano*. Ta simfonijska pjesma skladana je u impresionističkom stilu i prožeta uspješnom kombinacijom nacionalnih elemenata.

Evencio Castellanos (Cúa, 1915. - Caracas, 1984.) u rodnom je gradu učio svirati orgulje i harmonij od oca koji je bio orguljaš u mjesnoj crkvi. Potom se preselio u Caracas da bi studirao glasovir. Godine 1931. postao je orguljaš u jednoj katedrali. U Caracasu mu je kompoziciju predavao Vicente Emilio Sojo, jedan od utemeljitelja suvremene venezuelske glazbe te jedan od osnivača Simfonijskog orkestra Venezuele kojim je ravnao gotovo dva desetljeća. Castellanos će naposljetku također ravnati tim orkestrom, uz najpoznatije skladatelje i dirigente dvadesetog stoljeća, kao što su Wilhelm Furtwängler, Sergiu Celibidache, Walter Klemperer, Igor Stravinski i Pierre Boulez. Nakon što je diplomirao na Visokoj školi za glazbu koju je vodio Sojo, Castellanos je odlučio sredinom 1940-ih odseliti se u New York, gdje se upisao u Glazbenu školu *Dalcroze*. No upravo je njegov povratak u Caracas 1949. označen kao skladateljevo najplodnije razdoblje. Ostao je živjeti u Caracasu, srcu venezuelskog glazbenog života, sve do 1970. kad se preselio u Pariz te ondje nastupao kao orguljaš u katedrali Notre Dame. Kad se vratio u Caracas, malo prije smrti, bio je veoma cijenjen, no ostao je prilično nepoznat u ostatku svijeta. Castellanosova je glazba duboko ukorijenjena u venezuelskom folkloru i urođeničkoj glazbenoj tradiciji. Simfonijsku suitu ***Santa Cruz de Pacairigua*** [*Sveti križ iz Pacairigue*] skladao je 1954. te je iste godine za nju primio Nacionalnu nagradu za glazbu. Skladba je nazvana po maloj crkvi u blizini Caracasa i slavi blagdan Svetog križa. Simfonijska suita, podijeljena u tri povezane sekcije, kombinira živobojne folklorne melodije i snažne ritmove, a u završnoj sekciji se provlači gregorijanski napjev koji opisuje religiozno slavlje za blagdan Tijelova.

Camille Saint-Saëns (Pariz, 1835. - Alžir, 1921.) *Treću simfoniju* napisao je 1886. na narudžbu Kraljevskog filharmonijskog društva te je 19. svibnja iste godine predvodio njezinu premijeru. Veliki skladateljev prijatelj i uzor, Franz Liszt nije imao priliku čuti to djelo u cijelosti, no prilikom posljednjeg posjeta Saint-Saënsu u Parizu, divio se fragmentima djela koje je skladatelj do tada napisao. Kad je u srpnju 1886. Saint-Saëns saznao da je Liszt preminuo u Bayreuthu, kamo je otputovao da bi posjetio kćer Cosimu Wagner i bio na izvedbama *Tristana i Izolde* te *Parsifala*, odlučio je posvetiti svoju novu simfoniju upravo njemu pa je u partituri izdanoj nakon premijere upisano: *À la mémoire de Franz Liszt*. Lisztova je glazba bila uzor Saint-Saënsu, a za nekonvencionalnu strukturu simfonije u

c-molu zaslužne su upravo Lisztove inovacije. Pretpostavlja se čak da ideja o uključivanju orgulja u skladbu također potječe od Lisztove simfonijske pjesme *Bitka s Hunima*. Saint-Saëns je shvaćao koliko je Liszt važan za povijest glazbe te je jednom prilikom napisao: „Svijet ga neprestance naziva velikim pijanistom kako bi izbjegao odati mu priznanje kao izvanrednom skladatelju.“ Posveta Lisztu može se iščitati iz važnosti uloge koja je u skladbi dodijeljena glasoviru i orguljama. Liszt je naravno tijekom života bio slavan i izvrstan pijanist, no posljednje godine života proveo je u samostanu skladajući sakralnu glazbu, a velik dio skladan je za orgulje. Manje opipljiv, no jednako važan *hommage* jest korištenje jednog glavnog motiva koji se ponavlja cijelim djelom. Saint-Saënov je život od ranih početaka obilježila glazba. S četiri je godine u jednom pariškom salonu odsvirao dio jedne Beethovenove sonate za violinu, počeo je skladati sa šest godina, a prvi put je javno nastupao u Salle Pleyel u Parizu s deset godina. Tom je prilikom izveo Mozartov *Koncert za glasovir* i jedan stavak Beethovenova *Koncerta za glasovir u c-molu* te je kao dodatak ponudio publici da izabere bilo koju od Beethovenove trideset dvije sonate i da će je on napamet odsvirati. Saint-Saëns je vrlo brzo postao zreo izvođač i skladatelj. Do kraja svojeg dugog života neprestano je nastupao i skladao (posljednji javni nastup održao je samo četiri mjeseca prije smrti). U povijesti glazbe njegova je karijera jedna od najduljih i najproduktivnijih. Tijekom njegova života radali su se i umirali mnogi skladatelji, poput Mahlera, Čajkovskog i Debussyja. Kad je umro u osamdeset šestoj godini, bio je već proslavljen skladatelj opera, simfonija, koncerata i drugih manjih djela. Publika danas poznaje vrlo mali dio njegova velikog stvaralaštva. Njegova su najpoznatija djela: *Karneval životinja*, koji on nikada nije shvaćao ozbiljno i odbio ga je objaviti, nekoliko koncerata, opera *Samson i Dalila* (jedna od desetak opera koje je napisao) te *Treća simfonija* koja je poznata pod nazivom *Orguljaška simfonija*, iako ona zapravo i nije prava simfonija za orgulje, budući da se orgulje pojavljuju u samo dva stavka od četiri. Najbolje ju je opisao sam skladatelj – kao „simfoniju za orkestar s orguljama“. **Simfonija u c-molu, br. 3, op. 78** postala je popularna čim je napisana. Za nju se ne može reći ni da je konvencionalna simfonija ni da je simfonijska pjesma, budući da ima elemente obiju tradicija. Njezin je oblik neobičan, a sam je skladatelj o njoj napisao: „Simfonija je podijeljena na dva dijela, načelno sadrži sva četiri tradicionalna stavka, no prvi je promijenjen te služi kao uvod za *Poco adagio*, a *scherzo* je na isti način povezan s *finalom*.“ Drugim riječima, skladatelj je nastavio s eksperimentiranjem sa standardnim dijelovima simfonije, spajajući stavke i zamagljujući granice, kao što su to činili i drugi skladatelji početkom 19. stoljeća, posebice Liszt. Iako je Saint-Saëns živio više od trideset nakon što je napisao *Treću simfoniju*, nikada se više nije okušao u tom žanru. Rekao je: „Njome sam dao sve što sam imao dati. Ono što sam tu postigao, ne bih više nikada mogao ponoviti.“

29. STUDENOGA 2014.

RADOVAN VLATKOVIĆ ROG

Duhački
orkestar
Muzičke
akademije

Mladen
Tarbuk
DIRIGENT

LISINSKI
SUBOTOM
UVJEK
LISINSKI
NEPROCIJENJIV DOŽIVLJAJ!

KONCERTNA DVORANA CONCERT HALL

LISINSKI

NEPROCIJENJIV DOŽIVLJAJ INVALUABLE EXPERIENCE

Nakladnik: Koncertna dvorana
Vatroslava Lisinskog

Za nakladnika:

Dražen Sirišćević, ravnatelj

Producentice programa:

Ivana Kostešić, Egle Vošten (izložba)

Autorica teksta: Egle Vošten

Urednica: Ana Boltužić

Lektorica: Rosanda Tometić

Oblikovanje, grafička priprema i tisak:

Intergrafika TTŽ d. o. o., Zagreb

Naklada: 700 primjeraka

Cijena: 20 kuna

www.lisinski.hr

LISINSKI SUBOTOM UVIJEK LISINSKI

NEPROCJENJIV DOŽIVLJAJ!

KONCERTNA DVORANA CONCERT HALL

LISINSKI

NEPROCJENJIV DOŽIVLJAJ | INVALUABLE EXPERIENCE

GRAD ZAGREB

CROATIA OSIGURANJE
osnođeno 1854

INA

Večernji
list

RTL
TELEVIZIJA

Zagreb
moj grad